

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON AUDITOINTI

Authors **Helka-Liisa Hentilä, Kimmo Levä, Max Liikka, Auli Toom, Mira Huusko ja Mirella Nordblad, Jyväskylän yliopiston itsearviointi (toim.) Katja Mielonen ja Hanna-Leena Pesonen**

Year of publication **2021**, FINEEC publications **2:2021**

Language **Finnish**

ISBN **978-952-206-626-8 pdf**

1.3 Koulutuksen arviointi ja kehittäminen

- HEI's self-assessment

Tiedolla toimiminen koulutuksen johtamisessa

Koulutuksen tilaa seurataan yksikkö- ja yliopistotasolla vuosiraportoinnin ja strategian kehittämisohjelmien seurannan yhteydessä. Tutkinto-ohjelmien arviointi perustuu suoritus-, tutkinto- ja läpäisytietoihin, kyselyihin sekä opiskelijapalautteisiin. Yksiköt seuraavat perustutkinto-opiskelijoiden opintojen edistymistä, mutta käytänteiden yhdenmukaisuudessa on vielä kehitettävää. Tohtoriopintojen etenemistä seuraavat ja tukevat tiedekuntien kullekin opiskelijalle vahvistamat seurantarajat.

Uusien ohjelmien perustamisessa, uudistamisessa ja ohjelmien lakkauttamisessa hyödynnetään yliopiston koulutusohjelmien laadunvarmistuskriteereitä. Koulutusta koskevia tietoja kootaan yliopiston tietovarastoon, joka on hyödynnettävissä tutkinto-ohjelmittain. Tietojen kirjaamistapojen täsmentämisellä on parannettu tiedon laatua ja luotettavuutta. Tiedolla toimimista ja keskitettyä raportointia on kehitetty, ja opiskelijoiden etenemisen seurantaraportti voidaan ottaa yksiköissä käyttöön syksyllä 2020.

Opetuksen laadusta, opiskelukokemuksista ja tutkintojen tuottamasta osaamisesta kerätään runsaasti palautetta opiskelijoilta, opettajilta ja sidosryhmiltä. Palautteita hyödynnetään strategisessa kehittämisessä, päätöksenteossa, pedagogisessa kehittämisessä ja oppimisen tutkimuksessa. Palautejärjestelmän tuottamaa tietoa ei kuitenkaan pystytä vielä hyödyntämään täysimääräisesti, koska analysoitua tietoa ei saada riittävän nopeasti yksiköiden käyttöön eikä kyselyjä aina tehdä oikea-aikaisesti kehittämissyklissä. Erityisesti seurantatiedon saanti koulutuksen vaikuttavuudesta on koettu jäävän palautejärjestelmän ulkopuolelle.

Kysely	Kyselyn sisältö	Palautteen hyödyntäminen	Frekvessi
Kurssipalaute (JYU)	Opetuksen laatu, opiskelukokemus, oppimistulokset ja työmäärä	Opetuksen ja koulutuksen kehittäminen	Jatkuva
Akateemisen asiantuntijuuden kehittyminen - tutkimus AAKE (JYU)	Koko kandidaattipolun kulkeva monikielisen akateemisen osaamisen kysely opiskelijoille kaikissa kandidaattiohjelmissa	Opetuksen kehittäminen, jatkuva arviointi ja monikielisen akateemisen asiantuntijuuden kehittäminen	Jatkuva
Jatko-opiskelijakysely (JYU)	Haku ja valintavaihe, opintojen suunnittelu, etenemisen seuranta, ohjaus, rahoitus, koulutuksen vastaavuus työelämätavoitteisiin	Tohtorikoulutuksen kehittäminen yliopisto- ja tiedekuntatasoilla	3 vuoden välein
Vaihto-opiskelijakysely (JYU)	Vaihto-opiskelukokemus Jyväskylän yliopistossa	Opintotarjonnan ja palveluiden kehittäminen	Jatkuva
Opetus, opiskelu ja oppiminen Jyväskylän yliopistossa, 1-3-5 (JYU)	Opetuksen ja ohjauksen laatu, opintojen edistyminen, työelämä- ja kansainvälistymistaitojen kehittyminen, ajanhallinta, työnteke ja toimeentulo	Koulutuksen, opetuksen ja ohjauksen kehittäminen	Joka toinen vuosi
Valtakunnallinen kandipalaute (UNIFI ry)	Tyytyväisyys yliopistoon ja kokemukset opintojen sujumisesta, oppiminen, opiskelu ja opetus ja ohjauksen laatu, työelämätaidot ja osaaminen	Koulutuksen ja ohjauksen kehittäminen	Jatkuva
Opiskelijabarometri (OTUS)	Opintojen eteneminen ja opiskelukyky, hyvinvointi, toimeentulo ja asuminen, työelämä ja tulevaisuus. Lisäksi vaihtuvia teemoja.	Koulutuksen kehittäminen	n. 2 vuoden välein
International Student Barometer ISB (koordinointi OPH)	Kansainvälisten opiskelijoiden tyytyväisyys	Vertailutietoa koulutuksen ja koulutuksen tukipalveluiden kehittämiseksi	JYU arvioinut tarpeeksi n. 3 vuoden välein (mahdollisuus 2 krt vuodessa)
ECAR Student Study (EDUCAUSE)	opiskelijoiden teknologian käyttökokemukset ja näkemykset sen hyödyntämisestä korkeakouluopiskelussa	Koulutuksen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Joka toinen vuosi
Maistereiden uraseuranta: viisi vuotta valmistumisen jälkeen (Aarresaari)	työmarkkinoille sijoittumisen laatu ja tarkoituksenmukaisuus, työuran kehitys ja tyytyväisyys suoritettuun tutkintoon	Koulutuksen kehittäminen	Vuosittain
Tohtoreiden uraseuranta: 2-3 vuotta valmistumisen jälkeen (Aarresaari)	työmarkkinoille sijoittumisen laatu ja tarkoituksenmukaisuus, varhaisen työuran kehitys ja tyytyväisyys suoritettuun tutkintoon	Koulutuksen kehittäminen	Vuosittain
Opetus, tutkimus ja ura Jyväskylän yliopistossa (JYU)	Henkilöstön uraan ja työhön liittyvät tekijät, pedagoginen koulutus sekä opetus- ja tutkimustyön käytännöt	Yliopiston kehitys- ja tutkimustyö	3 vuoden välein

Kuvio 6 Jyväskylän yliopiston koulutuksen palautekokonaisuus 2020

Palautteen keruun systematisoimiseksi yliopistossa otettiin vuonna 2015 käyttöön yhteinen kurssipalautejärjestelmä. Lisäksi useissa yksiköissä opettajat keräävät itse palautetta opetuksestaan, sillä sen on koettu palvelevan määrämuotoista palautetta paremmin opetuksen kehittämistä. Opiskelijoita motivoidaan antamaan palautetta kertomalla heille sen merkityksestä opetuksen kehittämisessä. Opettajien vastapalautetta pidetään tärkeänä, mutta sen antaminen näyttää vielä olevan harvinaista.

Koulutustoimintaa ja -palveluita kehitetään laatu- ja laajuusjärjestelmän mukaisesti arviointiin perustuen. Esimerkiksi hajanaiseksi tunnistettu koulutuksen palautejärjestelmä arvioitiin vuonna 2019, ja sen pohjalta koulutuksen palautejärjestelmäkokonaisuutta kehitetään vuosien 2020–2021 aikana vastaamaan paremmin koulutuksen ja opetuksen kehittämisen tarpeita. Opiskelijoille suunnatut palvelut arvioidaan palveluiden arvioinnin yhteydessä lukuvuonna 2020–2021.

Tutkimusperustainen opetuksen kehittäminen

Yliopistolla on ollut vuodesta 2011 alkaen käytössään yhteisöllinen, tutkimukseen perustuva opetuksen kehittämisen toimintamalli, jossa tuetaan vuosittain opetuksen kehittämisen hankkeita ja tutkimuskausia. Hankkeiden hyviä käytänteitä jaetaan verkostoissa ja tilaisuuksissa ja tuloksia hyödynnetään OPS-työssä ja käytännön pedagogiikan kehittämisessä.

Opetuksen kehittämisen tutkimuskaudet ovat mahdollistaneet mm. opettajien pedagogisen osaamisen vahvistamisen sekä tutkimustulosten hyödyntämisen OPS-työssä. Ne ovat lisänneet verkostoitumista alan tutkijoiden kanssa sekä vierailuja ulkomaisiin yliopistoihin. Sekä kehittämishankkeiden että tuettujen tutkimuskausien yhteydessä on tuotettu useita tieteellisiä esityksiä ja julkaisuja.

Kehittämistyöstä tehdyn tutkimuksen mukaan erityisesti monitieteinen yhteistyö on koettu hyödylliseksi. Toisaalta koko toimintamallin tutkimuksellisen viitekehityksen rakentamisessa ja hankkeiden tulosten levittämisessä laajempaan käyttöön on vielä parantamisen varaa. Esille on noussut myös tarve linkittää opetuksen kehittämisen toimintamalli paremmin koulutuksen kehittämisohjelman tavoitteisiin ja tehdä kehittämisen sykleistä nykyistä pitkäjänteisempiä. Kokonaismallin kehittäminen aloitetaan koulutusneuvoston johdolla vuoden 2020 aikana.

Tutkimusperustainen oppimisympäristöjen kehittäminen

Strategiatyön myötä yliopisto käynnisti 2019 JYU Learn-konseptin kehittämisen, jonka ideana on edistää oppimisen monipaikkaisuutta ja osallistaa yhteisö pedagogisesti ja digitaalisesti tarkoituksenmukaisten opetuksen käytänteiden kehittämiseen. Kokeilujen avulla tunnistetaan toimivia ratkaisuja ja luodaan uudenlaisia oppimisen tiloja, joissa oppimista tehdään näkyväksi. Tavoitteena on kehittää opetus- ja oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat joustavat ja yksilölliset opiskelutavat ja opintopolut.

Vahvuudet

Myönteinen kehittämisilmapiiri

Kehittämiskohteet

Opintojen edistymisen systemaattinen seuranta

Vahvasti tuettu ja ohjattu opetussuunnitelmien kehittämistyön sykli

Yliopiston systemaattinen johtamismalli tukee koulutuksen kehittämistä

Opiskelijoiden osallistuminen koulutuksen kehittämiseen ja suunnitteluun yksiköiden kehittämissyryhmissä ja koulutusneuvostossa

Tarkoituksenmukainen arviointi- ja palautetiedon kerääminen ja systemaattinen hyödyntäminen

Opiskelijoiden oppimista tukevat käytännöt vastapalautteen antamisessa

Tutkimusperustaisuuden vahvistaminen ja systematisoiminen koulutuksen kokonaisvaltaisessa kehittämistyössä

Yhteisöllisten kehittämismallien luominen ja käyttöönotto osaksi yksiköiden toimintakulttuuria

1.3 Koulutuksen arviointi ja kehittäminen

- Assessment of the audit team

Koulutusten palautejärjestelmän toimivuutta tulee edelleen kehittää

Jyväskylän yliopisto arvioi säännöllisesti koulutusten laatua ja huolehtii niiden ajantasaisuudesta suhteessa tutkimukseen sekä yhteiskunnan ja työelämän muuttuviin tarpeisiin. Jyväskylän yliopiston tavoitteena on kerätä koulutukseen liittyvää palautetietoa ja seurata säännöllisesti koulutukseen liittyvää palautetta yliopisto-, tiedekunta- ja laitostasoilla sekä tehdä tarvittavia kehittämistoimenpiteitä palautteen perusteella. Jyväskylän yliopisto kerää monenlaista ja monen tasoista tietoa koulutuksesta, sen arvioimisesta ja kehittämisestä, ja niiden tavoitteena on tuottaa laajasti tietoa koulutuksen eri osa-alueista. Suurin osa palautekokonaisuuteen sisältyvistä kyselyistä on kuitenkin luonteeltaan selvittäviä. Varsinaisia tutkimuksellisia palauteinstrumentteja opetukseen, oppimiseen ja hyvinvointiin ei Akateemisen asiantuntijuuden kehittyminen - tutkimushanketta (AAKE) ja Kandipalautetta lukuun ottamatta juuri ole käytössä. Samoin palautekokonaisuuden eri palauteinstrumenttien suhde Jyväskylän yliopiston strategiaan ja laatujärjestelmän kokonaisuuteen ei ole kaikilta osin selvä.

Jyväskylän yliopiston tavoitteena on hyödyntää palautekokonaisuudesta saamaansa tietoa systemaattisesti koulutusten kehittämisessä suhteessa viimeisimpään tutkimustietoon sekä yhteiskunnan ja työelämän muuttuviin tarpeisiin. Auditointiryhmä sai vierailulla näyttöä siitä, että Jyväskylän yliopistossa on jaettu ja suhteellisen selkeä käsitys siitä, miten palautetietoa on tarkoitus käyttää koulutusten kehittämisessä yliopiston, tiedekuntien ja laitosten tasoilla. Käytännössä palautesykli eli palautteiden kerääminen, analysointi ja niiden pohjalta tehtävä kehittäminen toimii osittain eri systeemisillä tasoilla, mutta ei vielä kaikilta osin. Käytännössä palautetietoa ei vielä pystytä hyödyntämään täysimääräisesti koulutuksen kehittämisessä. Jyväskylän yliopisto on tunnistanut palautekokonaisuuden kehittämistarpeet ja on asettanut tavoitteeksi sen uudistamisen lähivuosien aikana.

Jyväskylän yliopiston johtoryhmä, johon kuuluvat rehtorit ja dekaanit, tarkastelee säännöllisesti koulutukseen liittyvää palautetta ja toimenpiteitä. Yliopiston hallitus ei sen sijaan tuonut haastattelussa selkeästi esille tai tunnistanut systemaattisen palautetiedon osuutta koulutuksen strategisessa kehittämisessä.

Opiskelijoiden saama vastapalaute eli tieto siitä, miten palautetta on hyödynnetty koulutuksen kehittämisessä ja mitä muutoksia on tehty, toteutuu vaihtelevasti: osalla tiedekunnista ja laitoksista on selkeät käytännöt vastapalautteen antamiseen, mutta osalla ei. Opiskelijat kuvasivat vastapalautteen saamisen olevan harvinaista ja vähäistä.

Tohtoriopiskelijoiden vaikuttamis-, osallistumis- ja palautteenantomahdollisuudet tohtorikoulutuksen kehittämisessä ovat auditointihaastattelujen perusteella rajalliset. Ne vaikuttavat myös toimintaa ohjaavien ohjeiden perusteella rajallisemmilta kuin perustutkinto-opiskelijoiden mahdollisuudet osallistua oman koulutuksensa kehittämiseen.

Jatkuvaa oppimista edistetään monin eri tavoin

Jyväskylän yliopisto rakentaa jatkuvan oppimisen tarjontaa eri kohderyhmille monista eri lähtökohdista. Jatkuvan oppimisen mahdollisuudet huomioidaan koulutusten suunnittelussa, toteutuksessa ja koulutusten arvioinnissa. Osana opetussuunnitelmatyötä on rakennettu jatkuvan oppimisen toimintamallia, jonka tavoitteena on vastata osaamistarpeisiin toisen asteen opiskelijoista seniorikansalaisiin. Samoin tavoitteena on rakentaa toimivia kytköksiä tutkintokoulutuksen ja jatkuvan oppimisen tarjonnan välille, mutta tämä ei ole vielä saumatonta. Kehittämiskohteina ovat erityisesti jatkuvan oppimisen osaamistarpeiden tunnistaminen, opintojen sisältöjen kehittäminen sekä toimivan mallin rakentaminen jatkuvan oppimisen kysynnän ja tarjonnan välille.

Jyväskylän yliopistossa on pitkä perinne yhteistyöstä lukio- ja ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulun ja yliopiston välillä EduFutura-toiminnassa, ja siirtymiä toisen asteen koulutuksen ja yliopistokoulutuksen välille on rakennettu suunnitelmallisesti. Sidosryhmät toivat esille suunnitelmallisuuden, yhteisten tavoitteiden rakentamisen ja tiiviimmän yhteistyön tarpeet jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan rakentamisessa. Sidosryhmien näkökulmasta jatkuvan oppimisen tarjonta tulisi saada nykyistä nopeammin ja toimivammin palvelemaan työelämän tarpeita.